

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2585

Vragen van het lid **Hirsch** (GroenLinks-PvdA) aan de Minister van Buitenlandse Zaken over *de betrokkenheid van CSOs bij het Global Gateway programma* (ingezonden 17 juni 2025).

Antwoord van Minister **Veldkamp** (Buitenlandse Zaken) (ontvangen 1 juli 2025)

Vraag 1

Heeft u zich tijdens de Raad Buitenlandse Zaken Ontwikkeling van 26 mei jl. ingezet voor een sterke rol voor het maatschappelijk middenveld binnen de Global Gateway, conform de aangenomen motie Ceder?¹ Zo ja, hoe werd dit ontvangen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 1

Tijdens de Raad Buitenlandse Zaken Ontwikkeling op 26 mei jl. vond een eerste gedachtewisseling plaats over de externe dimensie van het volgende Meerjarig Financieel Kader (MFK). Nederland heeft daarbij de nadruk gelegd op het belang van een effectief EU-extern instrumentarium dat recht doet aan zowel de belangen van de EU en haar lidstaten als aan de behoeften van partnerlanden. Hoewel in deze eerste bespreking nog niet specifiek is ingegaan op de rol van maatschappelijke organisaties, blijft het kabinet conform de motie Ceder zich inzetten voor het waarborgen van die rol binnen de *Global Gateway*-strategie en het nieuwe MFK.

Aangezien de voorstellen voor het nieuwe MFK, inclusief de voorstellen voor het extern instrumentarium, pas in de zomer worden verwacht, kan de Nederlandse inzet op het daadwerkelijk waarborgen van de rol van maatschappelijke organisaties pas gestalte krijgen zodra deze voorstellen beschikbaar zijn. In de kabinetsappreciatie daarvan zal ook worden ingegaan op dit aspect, conform de motie Ceder.

Vraag 2

Welke maatschappelijke organisaties zijn op dit moment aangesloten bij het *Global Gateway Civil Society and Local Authorities Advisory Platform* (CSO/LA Platform)? Zitten hier ook organisaties uit het mondiale zuiden bij? Op welk moment en op basis van welke criteria zijn zij geselecteerd? Zijn er

¹ Kamerstuk 21 501-04, nr. 278.

plannen om het CSO/LA Platform in de toekomst uit te breiden? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 2

Er zijn in totaal 57 organisaties aangesloten bij het *Global Gateway Civil Society and Local Authorities Advisory Platform* (CSO/LA Platform), waaronder organisaties uit het mondiale zuiden.² Het CSO/LA Platform is een werkgroep van het reeds bestaande *EU Policy Forum on Development* (PFD). Van de in totaal 57 leden zijn er 42 niet-gouvernementele organisaties (NGO's), vier sociale partners, professionele- en bedrijfsorganisaties en elf vertegenwoordigers van lokale overheden. De leden van het platform zijn geselecteerd op basis van een oproep door de Europese Commissie tot het indienen van belangstelling tot lidmaatschap. Deze procedure liep van 18 september tot en met 11 oktober 2023. Selectiecriteria zijn vastgelegd door de PFD in de oproep voor indicatie van interesse van deelname aan het CSO/LA Platform. Organisaties worden geselecteerd op basis van de volgende voorwaarden: organisaties moeten een netwerk vertegenwoordigen in één of meer regio's of op wereldniveau en minstens vijf jaar ervaring hebben op het gebied van internationale samenwerking en ontwikkeling, beschikken over adequate capaciteit om een breed lidmaatschap van leden te bereiken in een groot aantal landen of regio's, bewezen en relevante competenties en ervaringen hebben op Europees- en/of internationaal niveau op hun respectievelijk terrein en ervaring in het werken in EU beleidsimplementatie, en er zorg voor dragen dat de voorgedragen vertegenwoordiger van de organisatie adequate competenties, senioriteit en ervaring heeft.³ De Commissie heeft bevestigd dat er op het moment geen concrete plannen zijn om het formele lidmaatschap van het CSO/LA Platform uit te breiden. Uitbreiding in de toekomst wordt echter niet uitgesloten. Momenteel heeft het Platform de mogelijkheid om niet-leden uit te nodigen voor specifieke themabijeenkomsten of -vergaderingen waar dit relevant geacht wordt.⁴

Vraag 3

Zijn de maatschappelijke organisaties die momenteel aangesloten zijn bij het CSO/LA Platform tevreden over hun rol en invloed binnen Global Gateway? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 3

De uitvoering van de *Global Gateway*-strategie is nog volop in ontwikkeling. Dit geldt ook voor de rol en invloed van maatschappelijke organisaties in het CSO/LA Platform. Via het platform worden de maatschappelijke organisaties in staat gesteld feedback te geven over de implementatie van *Global Gateway*-investerings- en bij te dragen aan een effectieve uitvoering. Het is niet aan het kabinet om uitspraken te doen of de maatschappelijke organisaties tevreden zijn over hun rol hierin. We zullen erop aandringen dat hiernaar gevraagd wordt bij de voorziene zelfevaluatie van het platform.

Vraag 4

Welke rol heeft het CSO/LA Platform bij de selectie van Global Gateway projecten? Kunnen zij input leveren op de uitvoering of het ontwerp van projecten? Zo ja, op wat voor manier? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 4

De bedoeling is het CSO/LA Platform en het maatschappelijk middenveld inspraak te geven op lokaal niveau bij het ontwerp en de implementatie van *Global Gateway*-projecten door middel van publieke consultaties en -raadplegingen. Daarnaast wordt voorzien dat het Platform door bijeenkom-

² Zie de volledige lijst van de aangesloten organisaties bij het CSO/LA Platform hier: 264bc2a4-7e04-4e64-a4cd-0c37c1860228_en

³ Zie voor de selectie criteria 30a8e4ec-748d-4132-9d92-72457ddf7a54_en.

⁴ Zie de *Terms of Reference* (ToR), hoofdstuk 6 *Organisation and Ways of Working*, Platform ToRs_FINAL.

sten in Brussel met de Europese Commissie de dialoog aangaat over de status, voortgang en uitvoering van *Global Gateway*-projecten.⁵

Vraag 5

Hoe verhoudt het CSO/LA Platform zich tot de *Business Advisory Group on Global Gateways*? Zijn er documenten waar de Business Advisory Group wel toegang tot heeft, maar het CSO/LA Platform niet? Zo ja, waarom en om wat van soort documenten gaat het?

Antwoord 5

De rol van CSO/LA Platform is complementair aan die van de *Business Advisory Group*(BAG). Het doel van de BAG is te zorgen voor betrokkenheid van de private sector in de uitvoering van de *Global Gateway*-strategie en input en kennis te delen om het effect en de doeltreffendheid van investeringen te maximaliseren. Het CSO/LA Platform draagt er aan bij dat de kennis van deze organisaties wordt gebruikt om te zorgen dat deze investeringen op een inclusieve en waarden-gedreven manier worden uitgevoerd. Het Platform kan op eigen initiatief engageren met de BAG en dialogen en uitwisselingen organiseren.⁶ Het CSO/LA Platform heeft toegang tot dezelfde informatie die de Commissie deelt met de BAG.

Vraag 6

Welke instrumenten heeft het CSO/LA Platform als zij misstanden signaleren bij een *Global Gateway* project? Is het mogelijk voor het CSO/LA Platform om verantwoording te vragen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 6

Het CSO/LA Platform heeft verschillende kanalen tot zijn beschikking om feedback te geven over *Global Gateway*-projecten. Het reglement van het CSO/LA Platform voorziet in de mogelijkheid voor halfjaarlijkse plenaire vergaderingen.

Naast de halfjaarlijkse plenaire vergaderingen is het de bedoeling dat er vergaderingen plaatsvinden tussen de stuurgroep van het Platform, bestaande uit een kleinere groep van vijftien leden, en de Europese Commissie op kwartaal basis. De stuurgroep kan ook besluiten tot het organiseren van ad-hoc vergaderingen met alle leden waar het dit nodig acht. Deze bijeenkomsten biedt het Platform de mogelijkheid om feedback over de uitvoering van *Global Gateway*-projecten richting de Commissie te delen. Qua verantwoording committeren de Europese Commissie en andere institutionele actoren die betrokken zijn bij de uitvoering van *Global Gateway*-projecten zich eraan om regelmatig feedback te delen over hoe aanbevelingen van het Platform opgenomen zijn in de besluitvorming van de uitvoering van *Global Gateway*-projecten.⁷

Vraag 7

Kunt u bevestigen dat alle leden van het CSO/LA Platform zijn uitgenodigd voor de bijeenkomst van het *Global Gateway Forum* in oktober 2025? Op welke manier kunnen zij hun observaties delen tijdens vergaderingen op dit evenement? Kunt u vertellen wat er met de signalen vanuit het CSO/LA Platform wordt gedaan?

Antwoord 7

Het *Global Gateway Forum* vindt plaats in Brussel op 9 en 10 oktober 2025 en wordt georganiseerd door de Europese Commissie. Nadere informatie, waaronder deelname uit het maatschappelijk middenveld en precieze opzet van het evenement, is nu nog niet bekend.⁸

⁵ Zie voor het mandaat van het maatschappelijk middenveld de Gezamenlijke Mededeling Global Gateway EUR-Lex - 52021JC0030 - EN - EUR-Lex en de *Terms of Reference*(ToR) Platform ToRs_FINAL.

⁶ Zie voor meer informatie Hoofdstuk 6 «*Organisation and Ways of Working*» in de ToR van het CSO/LA Platform.

⁷ Ibid.

⁸ Zie ook Global Gateway Forum 2025 - European Commission.

Vraag 8

Kunnen andere organisaties uit het maatschappelijk middenveld deelnemen aan het *Global Gateway Forum*? Zo ja, welke voorwaarden zijn aan hun deelname verbonden en hoe ziet hun mogelijke rol in de conferentie er dan uit? Zo nee, meent u dat de conferentie inclusief is en voldoende ruimte geeft aan stemmen uit het maatschappelijk middenveld uit Europa en de landen waar de *Global Gateway* projecten geïmplementeerd worden? Zo ja, waarom? Zo nee, bent u voornemens om ervoor te pleiten dat de conferentie inclusiever wordt door deelname van een diverse vertegenwoordiging van maatschappelijke organisaties te verzekeren?

Antwoord 8

Nadere informatie over precieze deelname aan het *Global Gateway Forum*, waaronder de rol die voorzien is voor het maatschappelijk middenveld, is nu nog niet bekend. Op dit moment is alleen bekend dat de Commissie van plan is een brede samenstelling van organisaties uit het maatschappelijk middenveld, de private sector, financiële instellingen en ministeriële vertegenwoordiging van EU lidstaten en derde partnerlanden samen te brengen.⁹ Het kabinet beoogt het maatschappelijk middenveld en de private sector goed te betrekken bij de ontwikkeling van *Global Gateway* om van de uitvoering van de strategie een succes te maken. Hierop zullen we in de voorbereiding op inzetten.

Vraag 9

Bent u zich ervan bewust dat het CSO/LA Platform, als het enige formele platform voor uitwisseling tussen de Europese Commissie en maatschappelijke organisaties in de context van *Global Gateway*, tot nu toe slechts één keer per jaar bijeen is gekomen? Bent u het ermee eens dat signalen sneller binnen zouden komen als er meer bijeenkomsten zouden zijn? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 9

Het kabinet is zich ervan bewust dat het CSO/LA Platform in 2024 één keer op plenair niveau bijeen is gekomen. Dit is overigens niet het geval voor de stuurgroep van het Platform, die geregeld bijeenkomsten houdt met de Europese Commissie. De bijeenkomsten van de stuurgroep biedt het Platform frequenter de mogelijkheid om signalen af te geven aan de Commissie. De implementatie van de *Global Gateway*-strategie is nog volop in ontwikkeling. Het kabinet vindt het belangrijk dat de private sector en het maatschappelijk middenveld bij de ontwikkeling en implementatie van de *Global Gateway*-strategie goed wordt betrokken.

Vraag 10

Deelt u de mening dat het essentieel is dat het maatschappelijk middenveld op zinvolle wijze wordt geraadpleegd en betrokken in het kader van *Global Gateway*, zeker gelet op het feit dat vlaggenschipprojecten grote positieve of negatieve gevolgen kunnen hebben voor lokale gemeenschappen in partnerlanden? Zo nee, waarom niet? Zo ja, hoe gaat u zich hiervoor inzetten?

Antwoord 10

Het kabinet vindt de rol van het maatschappelijk middenveld belangrijk voor het monitoren van de lokale impact en het controleren van de naleving van standaarden op het gebied van mensenrechten en duurzaamheid bij de uitvoering van *Global Gateway*-projecten in partnerlanden. Het kabinet zet in op het goed betrekken van het maatschappelijk middenveld bij de uitvoering van *Global Gateway*-projecten waar Nederland aan bijdraagt. Dit kan plaatsvinden bij de algemene plenaire vergaderingen, maar ook door consultaties en uitwisselingen rondom specifieke projecten.

⁹ Ibid.